

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K., — f.
Vidéken „ 9 K., „ 4 K., 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL

Debrecen, Fő tér, Lamprocht-palota, földszint
az udvarban.

Miért bukott meg a bán?

Tiszti fizetések felemelése.

A vasárnapi bécsi ut egyike volt Wekerle miniszterelnök legfontosabb politikai akcióinak; mi sem természetesebb tehát, hogy semminő tanácskozás meg nem előzte s minden, ami Bécsben történt, kissé váratlanul történt. Nem a jószemű politikusok számára, akik mindig el vannak készülve az ellenkezőjére annak, amit Wekerle hirdet, hanem váratlanul a függetlenségi pártnak, amely még most sem tett le arról, hogy utána nyargaljon a tervtelenül erre-arra cikázó Wekerlének. Miután Wekerle belehajszolta többségét abba, hogy ragaszkodnia kell a horvát politikában Rakodczay személyéhez s tüzzel-vassal keresztül kell erőszakolni programját, most egyszerűen megbuktatja Rakodczayt és sutba dobja a programot, amit üdvöztőnek hirdetett. Csodás kapkodás megnyilatkozása ez. Mert Wekerle

Rakodczaynak programja szerint oszlatta fel a horvát tartománygyűlést, sőt kezdette meg a választási harcot is, hozzányulva a nemzeti párt hullájához, hogy életet szivattyúzzon belé. És most, a mikor a Dráván túl folyik már a választási agitáció, Wekerle hirtelen frontot és taktikát változtat, új bánt és új programot állít bele a küzdelembe és új szövetségeseket keres. Ez a Wekerle-kabinet horvát politikája.

De a magyar politikára is nevezetes Wekerlének ez a bécsi kirándulása. Mert olyan függő kérdéseket intézett el, melyek Damokles kardjaként lógtak a fejünk felett. Wekerle elvágta a zsinórt és a kardok a nyakukba estek. A tiszti fizetés felemelését ütötte nyélbe a miniszterelnök. Egyelőre még ezt is tagadja egy kicsit Wekerle, de ezeket a tagadásokat már kitűnően ismerjük. A végük mindig egy fait accompli, melyet Wekerle mosolyogva terjeszt a függetlenségi párt elé s melyet a párt keservesen tudomásul vesz. Bizonyos, hogy a katonai létszámfelemelés is szerepelt a tegnapi ta-

nácskozásokon, melyeket Wekerle, Schönaich, Jekelfalussy és Bolgár folytattak. Popovics pénzügyi államtitkár Bécsbe való felutazása pedig amellet szót, hogy a bank ügye is szóba került.

Miért bukott meg Rakodczay?

Bár a kormány úgy igyekszik feltüntetni a dolgot, mintha Rakodczay önként távozott volna állásából, a valóság az, hogy úgy menesztették. Mert a volt bán programja kezdettől fogva sem kecsegtetett több eredménnyel, mint amennyit ma ígér és a horvát néphangulat ismerője nagyon jól tudja, hogy a régi pártok fölélesztése egyáltalán nem járhatott volna eredménnyel. Horvátország legalább olyan mértékben utálja a maga nemzeti pártját, mint Magyarország a szabadellvűek elhunyt uralmát. S Rakodczay programjában éppen ez az élesztési kísérlet szerepelt, mint leglényegesebb alkotó rész. Ezenfelül Rakodczay személye maga is gyűlölt volt a horvát politikusok szemében.

Rauch báró sem vihet több engedelményt Zágrábba, mint amennyit Rakodczay vitt, mert már ezek az engedelmények sem adhatók meg a magyar álláspont sérelme nélkül. De Rauch báró személye ma még kedveltebb, mint Rakodczayé volt s Rauch egész nagy kísérettel tud beállni a politikába, csupa olyan nevű emberrel, akik még politikailag elhasználatlanok.

Rauch báró nem akar a volt nemzeti párttal politizálni, mert ez lehetetlen is

Farsangi álom.

— Előadták a helybeli Evangélikus Fülér-egylet hétfői farsangi bekezdőünnepén. —

Személyek:

Karneval hereg.
Vidámság királynője.
Rokokkó táncos-párok.

(A falak mögött csöndes tánc-zene hangzik. Karneval jön, megáll; a közönség felé mondja az alábbiakat):

— Jó estét tisztelt Társaság!
Nem vagyok ugy-e ismeretlen?
Bár Isten biz' az sem lehetetlen,
Hisz' egy hosszú, hosszú éve
Toppantam Önök elébe
Utólszor, — s egy év alatt
Az emlékekből menyinyi kimarad.
Ki gondol vissza elmúlt táncra, bábra?
Szókével váltott barna ideálra?
S szegény Karneválra?! . . .
Azért hát, hogy tévedés ne legyen,
Azon melegében
Bemutatkozok:
Karnevál vagyok!
Karnevál! A farsang királya!
Kinek ezer s még több hibája
Közt a legnagyobb talán:
Hogy bűnbánat soh' sincs ajakán,

Mert a „hamu-hintés“ idején:
Paripáim hámba fogom én,
S bár összeomlik egy-egy színes álom . . .
Tova röpit engem lenge szánom!
Itt vagyok!

A szánom mit hozék?
Biz' az édes, tarka-keverék!
Sok-sok mosolygó tarka-barkaság:
Leányok lelkén hajtott rózsaszín;
Törékeny ábránd halvány holdsugarból,
Ezüstös, csengő asszony-kacagásból
Férfi hűség hosszú-ruha vágya;
Bakfis szívek hosszú-ruha vágya;
Titkolt könyvből mosolygó gerezdek;
Leányok hordta kis arany-keresztiek;
S a szán kasában rózsaszínű zsákot:
Benne (sugva) titok! Sok-sok házasságot!
Mert, bár vidám királyfi a nevem,
S a boldonságot, hü-hót szeretem,
Bevallom még is:
A tánc, zaj mit sem érne,
Ha nem ölelné meleg, tiszta fénybe
A szelid szemű, mosolygó.
Poézis!

(A vidámság királynője megjelenik.)

Vidámság királynője:

— Hereg!
Karneval (meglepetve):
— Poézist mondtam . . .

(Kezet fog a Vidámság királynőjével.)

S ime! Megjelen
Szelid, mosolygó szemmel, eleven,

Vidámság királynője:

— Még elpirit . . .!

Karneval:

— Mentsen Isten!
De szép kezével ám nyakom legyintsen,
Ha hazug a szóm, mikor kijelentem:
A „poézis“, kell, hogy megjelenjen!
Hol a vigás királya jelen!
Mert a vidámság, ha izlés tartja fékét,
A költészetnek minden tiszta szépét,
Ép' úgy bírja, mint a szerelem!

Vidámság királynője (mosolyogva):

— Tudom, hogy szaván ki nem foghatok.
Azért — hallgatok!

Karneval (óráját nézve):

— De szolok én. Hogy ütött az óra, —
Hódolattal, tisztelettel látom,
Hogy Ön, szépséges kis Barátom,
Pontosan eljött a találkozóra!

Vidámság királynője:

— Évek óta így van ez! . . .

Karneval:

— Való!
Ha száll a köd, ha leplet sző a hó,
S nyeregbe szállnak a „három királyok“, —
Csengős szánom siklunk mi utánok,

Csinos bál cipők legolcsóbban a Központi Cipő és Kalapáruházban
Dréher mellett kaphatók.

Telefon 435. szám.

volna, hanem a pártkereteken kívül álló unionistákat óhajtja közös működésre összehozni. Ezeknek száma nagy. Csupa előkelő és vagyonos ember, akiknek nevére is, jó módjára is számíthat és számít is a bán az elkövetkezendő választási harcban. Más kérdés, hogy mások miként vélekednek Rauch vállalkozásáról. Wekerle minden reményét ebbe veti. Viszont *Pejacsevich* gróf, a volt bán kijelentette, hogy nem sokat tart az egész kísérletről és szerinte még inkább Rakodczay működése ígérhetett eredményt. Egyelőre nem tudni, hogy *Josipovich*, a horvát miniszter szolidaritást vállal-e Rakodczayval, vagy marad-e, hogy Rauch báró munkálkodását támogassa. Maga Rauch sem tudja, hogy vele szemben vagy ellene foglal-e állást *Josipovich*. Az ő vállalkozására nézve azonban nem fontos, legalább úgy hiszi, a horvát miuiszter személye. S a változás a kabinet kebelében csak azért bírna jelentőséggel, mert nehézségeket okozna Wekerlének, akinek nem volna könnyű dolog olyan horvát minisztert találni, aki már eleve nem keil a horvát lázadóknak.

A nagy program.

Rauch báró programja a nyelvkérdés megoldását is tartalmazza. És pedig a vasutas pragmatika dolgát úgy akarja megoldani az új bán, hogy az ügyet *kvalifikációs* kérdéssé teszi és nem nyelvtörvény-nyel szabályozza, a melyben a horvátok a magyarságnak semminő koncessziót tenni nem hajlandók. Az unionisták ilyen alapon szívesen támogatják Raucht, a ki egy másik engedményt is nyélbe tud ütni: a *regnikoláris bizottság* kiküldését, a mely a nyelvügyben végleges döntéseket hozza. A program lényeges alkotórésze az osztályfőnöki és a főispáni állások betöltése is. Ezekkel volt Rakodczaynak a legnagyobb baja. Rauch báró azonban reméli, hogy a méltóságok vállalására szintén meg tudja nyerni az unionistákat; s akkor Rauch úgy kizsi, hogy unionista vezetők alatt álló közigazgatással a választásokat is unionista irányba tudja terelni.

Emelik a tisztí gázeit!

Akadémikus formában — mondják félhivatalosan — vitatták meg Bécsben a katonatisztek fizetésemelését. Annyit jelent az, hogy mihelyt alkalom lesz rá, Schönaich

megtréfál bennünket sok millió erejéig. Hogy mikor lesz ez és hány millióra rug majd, arról Wekerle így nyilatkozott:

— Ez a dolog a régiben marad. Megállapodásra e tekintetben nem került a sor, mert eszmecsere erről nem folyt. A kormányok ebben az ügyben nem tesznek előterjesztést a delegációnak. Az egész dolog, a mit már más alkalommal hangsúlyoztam, elhalasztott.

Csupa tagadás ez a nyilatkozat. Nincs világosabb tehát annál, hogy a tagadottak mihamarább valóságokká lesznek. Bizonyos csupán az, hogy a mostani delegáció elé csak a *fizetésemelés* kerül, körülbelül négy és fél milliónyi összegben. Ez az a régi, a mit Wekerle említ s hogy *elhalasztott*, az alatt azt kell érteni, hogy nem holnap, hanem holnapután lesz kénytelen a függetlenségi párt ezt az új áldozatot megszavazni.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház január 10-én délelőtt tizenegy órakor ülést tart. Ezen csak a másnapi ülés napirendjét állapítják meg.

A horvát bánváltás. A Bud. Tud. jelenti: Báró Rauch Pál ma délelőtt fél 10 órakor a miniszterelnöki palotába ment, ahol Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott. A magyar kormány ma délelőtt 11 órakor Kossuth Ferenc lakásán minisztertanácsra gyűlt össze, hogy a horvát bánváltás kérdéseivel foglalkozzék. Báró Rauch Pál, az új bán, január 10-én Wekerle Sándor miniszterelnökkel együtt Bécsbe utazik. Ekkor fog megtörténni Rakodczay fölmentése s az új bán is leteszi esküjét.

Az ev. ref. egyháztanács ülése.

Tanítók mozgalma.

Az ev. ref. egyház tanácsa folyó hó 5-én, azaz vasárnap délelőtt tartotta az évben első gyűlését. A gyűlés elnöke Simonffy Imre kir. tanácsos főgondnok, egyházi elnök Kiss Albert, előadó Somogyi Pál főjegyző volt. Az újonnan megválasztott presbyterek nagyszámmal jelentek meg a gyűlésen s miután Kiss Albert lelkészelnök jelentette, hogy az 1907. év dec. 29-én megtartott presbyter-választás ellen hozzá felebbezés nem adatott be, az esküt letették. A gyűlés tudomásul vette az egyház tisztviselőinek hat évre történt megválasztását.

Nagy vitát idézett elő különböző bizottságok kiegészítése, vagy választása, melyre nézve a presbyterium kimondotta, hogy az új presbytereket tartja illetékesnek a bizottságok megalakítására.

Kiss Albert lelkészelnök kérdést intézett a presbyteriumhoz, hogy az elhalálozás, vagy kimaradás útján megüresedett bizottsági tag helyére új tagot választ, vagy pedig választás útján az egész bizottságot újjá alakítja?

Juhász Ignác sem a régi, sem pedig az új egyháztörvényekben, illetve szervezeti szabályzatban nem lát semmi jogalapot arra nézve, hogy a bizottságok kiegészítés által szerveztessenek, sőt nemcsak az új, hanem a régi szervezeti szabályzat is világosan kimondja, hogy megüresedés esetén az egész bizottság — egy előkészítő bizottság útján — teljesen újra alakítandó.

Márton Imre és Tóth Kálmán, szinte a Juhász Ignác kijelentése mellett foglaltak állást.

Somogyi Pál főjegyző határozathozatal előtt felvilágosításul kijelenti, hogy az újonnan választandó 20 bizottság közül az iskolaszéki bizottságot egészen más alapon kell szervezni mint a többi, mert annak tagjai az egyh. törvények 6. t.-c. 47. §-a szerint 3 évre választják meg és 5—20 között váltakoznak, annál kevesebb, husznál több nem lehet.

A presbyterium végre a bizottságok

S találkozunk ...

Vidámság királynője (merengve):
— Találkozunk ... Megkacag tudom,
Ha elmondom: mi lelkemen sajog.

Karneval:

— Lelkin?! ... Ugyan mi az a dolog?!

Vidámság királynője:

Egy elmúlt édes korra gondolok;
Mikor a lány Klaviczinnek hangja mellett
Szálltak a párok, mint csak a lehellet;
A selyemcipellők, szinte ringva lengtek,
S pirjától az álom, szerelemnek
Rózsásodtak át a hamvas arcok,
S poézis volt, — mi virágos bilincsén
Minden szívet lágyan fogva tartott!

Karneval (szelid mosolylyal):

— A régen eltűnt „rokokkó” kora,

Vidámság királynője:

— Mi vissza nem tér többé már soha!
Mi más ma minden! ... Hova, hova lettek?
A tiszta bájjal lejtett menuettek?!
S a vidám keccsel lejtett pierettek!

Karneval:

— Biz' az leperdült. — És semmi, semmi kincsen
Visszahozni hajh! Hatalmunk nincsen!
De mit a való megtagad: az álom
Rózsaszínű szárnyon

Gyakran visszahozza, — hogy ha úgy kívánja:
Hogy, mint álmodat visszatérni lássa ...

Vidámság királynője (örömmel):

— Igen ... Igen ...

Karneval:

— Legyen! Zenét!

(A falak mögött fölhangzik a menuett zenéje.)

S az álom szilhuettek
Idézzék föl a messze mult idöket,
S a tiszta bájjal lejtett menuettet!
S a vidám keccsel lejtett pierettet!

(Rokokkó párok lépnek a színre és menuettet lejtnek, a tánc után a zene kísérő hangjai mellett úgy, ahogy jöttek, párosával elmennek.)

Vidámság királynője (utánok révedve):

— Mi szép volt ... Kár, hogy véget ére.

Karneval:

— Szép volt ...

De a nagy Isten nevére!
Kis Barátnóm, ne multat idézzünk!
Talán inkább a jövőbe nézzünk!
Farsang-idökre mi a terve, lássuk!

Vidámság királynője (jó kedvvel):

— Először ... a bu sirját megássuk.

Karneval:

— Aztán?!

Vidámság királynője:

— A gondot tüzre vetjük!

Karneval:

— Aztán?!

Vidámság királynője:

— Ön rendezi a táncot!

Karneval:

— S ön?!

Vidámság királynője (mosolyogva):

— Én?! ... A tánc alatt,
Ha kedvez helyzet, pillanat,
Móddal, okkal,
Lehunyt szemekkel, mosolyokkal
Meggötök egy-egy rózsaláncot!

Karneval (vigan, közönség felé):

— Bravó! Ki bus marad a farsangunkon: dőre!
(Karját nyújtja a Vidámság királynőjének):

— Szabad kérnem!

Vidámság királynője (karját a Karneval karjába ölti, lelkes vidámsággal a közönség felé):

— Vidáman előre!

(Karonfogva távozik Karnevalal.)

Zivuska Andor.

Persa szőnyeg kiárusítás

csak pár napig a „Bika” szalodában

olyó hó 5-én,
ez évben első
nyf Imre kir.
ők Kiss Al-
yzó volt. Az
terek nagy-
en s miután
te, hogy az
t presbyter-
nem adatott
tudomásul
at évre tör-

ntöző bizott-
ása, melyre
ta, hogy az
ek a bizott-

érdést inté-
elhalálózás,
dett bizott-
vagy pedig
tságot újja

sem pedig
szervezeti
ralapot arra
szítés által
uj, hanem
lágosan ki-
n az egész
ág utján

án, szinte a
t foglaltak

ároza-
hogy az
közül az
as alapon
ort annak
7. §-a sze-
5-20 kö-
p, husznál

bizottságok

olyogva):

felé):
on: dőre
király-

karját a
msággal

all.)

ndor.

na-

lodában

teljesen új választása mellett döntött s az előkészítő bizottság tagjaiként K. Tóth Kálmán, dr. Márton Imre, Somogyi Pál, Dicsőfi József, Kovács Ferencz, Jánosi Zoltán, Jenei Miklós tanácsadókat küldötte ki. Felkérte őket, hogy a bizottságokat vizsgálják meg s amennyiben a tagok száma, vagy megválasztása ellen kifogások lennének, javaslatot tegyenek. Felkérte még a presbyterium nevezett kiküldötteket, hogy igen nagy körültekintéssel járjanak el, a jelölést tegyék meg és a szavazó lapot is készítsék el.

Ezek után Zong János tanítónak Csúrka István elnök tette panaszát vette a gyűlés tárgyalás alá. Tudvalevően a tanítók a vallás és konfirmáció tanításáért külön díjat kérnek s azt a kérésüket elő is terjesztették egyik tanácsülésen. A gyűlés meg is ígérte a tanítóknak a külön díjazást, de a tanítók egyrésze ezt nem akarta bevárni, hanem növédekükönél egyszerűen beszüntették a vallás tanítást. Zong János ekkor gyűlést hívott össze, hogy mindannyian foglaljanak várakozó álláspontot. Csúrka István tanító ezért a tetteért Zong János ellen bojkotáló ívet bocsájtott ki, amelyben tanító társainak figyelmét felhívja Zong Jánosra, mint a ki az iskolaszék rendeleteit nem respektálja. A presbyterium sajnálattal vette tudomásul az ügyet s jogi véleményezés végett kiadta Márton Imrének, egyben pedig a különös dologról értesítette az egyházm. bizottságot.

A gyűlés Kiss György tanítónak 60 korona korpotlék folyóvá tételét június hó 1-től elrendelte. Több apró ügy letárgyalása után a presbyteri gyűlés fél egy órakor véget ért.

Debrecen a múlt hónapban.

Havi jelentések.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Régóta nem tartott a közigazgatási bizottság oly népes ülést, mint tegnapi délután. A bizottságnak csaknem minden tagja megjelent, a mi igazán ritkaság.

Rendkívül sok és érdekes tárgya volt az ülésnek. (A legfontosabbról, a Weinstein Jakab tejnagyerkeskedő ügyéről külön is megemlékezünk.) Hosszasan tárgyaltak két érdekes cseléd-ügyet.

Az egyik ügyben a cseléd, a ki alkalmasint több volt a cselédnél, évekre visszamenőleg követelte a bérét. A rendőrség megítélte, a tanács pedig elutasította. A közigazgatási bizottság végre is megítélte, mert kiderült, hogy a tanács tévesen határozott.

Sokkalta érdekesebb volt a másik cselédper. A gazda perelte a cselédét, a kit tanyásnak fogadott fel, oly feltétellel, hogy a cseléd a feleségével költözzön a tanyára. Igen ám, de az asszonyt, a ki halani sem akart a szegődésről, kifelejtették a játékból. A cseléd, miután a felesége nem akart a tanyára menni, visszaadta a gazdának a foglalót, a ki azonban helyreállítását és megbüntetését kérte. A rendőrség a gazdának adott igazat és 48 koronára vagy megfelelő elzárásra ítélte a cselédet, a ki felebezett.

Hosszas vita támadt ez ügy felett. Szabó Kálmán képviselő hevesen kikelt a törvény ilyen való kezelése ellen. Ez épp' olyan, mint egykor az adósok börtöne volt. A kár okozásért az alkalmazott nem büntethető szabadságvesztéssel, Juhász Ignác azt vitatta, hogy csak a férj szegődött el, az asszony nem, tehát nem követelheti a gazda, hogy a házaspár álljon el hozzá. Ezzel szemben a bizottság gazdtagjai a régi szokással állottak elő. Végül is az ügyet levették a napirendről.

Humoros okot hozott fel F. nyomdász, hogy miért van szükség kivételes nősülésre? Azt állítja és ezt hatósági bizonyítvánnyal igazolta, hogy ő éjjeli munkás, tehát nappal, a mikor alszik, gondozóra van szüksége. A furcsa indoklás élénk derűtséget keltett, de a kérelmet mégis pártolólólag terjesztették fel. Az ülés 7 óra után ért véget.

Jelen voltak.

Az ülésen jelen voltak Weszprémy Zoltán elnöklété alatt: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György tiszti főügyész, Király Gyula, Beszler Károly, Körner Adolf és Szabó Kálmán tanácsadók, Csányi Viktor tanfelügyelő, Fauszt Elek pénzügyigazgató, dr. Tüdős Kálmán tiszti főorvos, Latinovits Mihály államépítészeti hivatal főnöke, Aczél Géza városi főmérnök, Márton Imre, Juhász Ignác, dr. Tüdős János, Riekl Antal, Csanak János, dr. Kocsár Gábor, Somogyi Pál, Szabó Kálmán képviselő, dr. Balkanyi Miklós és dr. Fejér Ferenc.

Polgármesteri jelentés.

Letartóztatott a rendőrség szándékos emberölésért 1, lopásért 7, rendőri kihágásért 227 egyént, az ügyességek átadtak 8, eltoloncoltak a városról 37, a városon keresztültoloncoltak 60, kényszerutlevéllel kiutasítottak 18 egyént.

Mint I. foku iparhatóság, a rendőrfőkapitány 28 iparigazolványt adott ki, a miért 340 korona folyt be iparoktatási célokra. Kiadtak 89 darab munkakönyvet.

Debrecenben a katonai létszám a következő volt: közöshadseregbenél 1367 ember, 590 ló, a honvédségnél 758 ember, 444 ló, összesen 2125 ember, 1034 ló. Beszállásoltak 5 törzstisztet, 13 tisztet, 2 szolgát és 6 családtagot. Utóállításon részt vett 3 idegen egyén. Beszállásoltatott a Salétrom-kaszárnyába 56 ember és 56 ló a 7. közös huszárezredtől.

Végül bejelentette a polgármester, hogy Hull István miniszteri titkár 3 napon vizsgálatot tartott az adóhivatalban és megállapította, hogy a hivatal nagy elmaradottságának oka az általános házbéradó behozatala kérdésének függőben léte miatt bekövetkezett munkatorlódás volt, de a kibontakozás munkája már szépen halad.

Közegészségügy.

Az elmúlt hónapban a közegészségügyi viszonyok hasonlóak voltak a novemberihez. A megbetegedések főleg a légzőszervek hurutos és lobos bántalmakból állottak; ezek mellett az influenza és kanyaró nagyobb számban, a vörheny és a szamarhurut szórványosan fordultak elő; a hastífusz 3 halálesetet okozott 6 megbetegedés közül.

Az általános és részleges piacvizsgálatokat rendszeresen megtartották a kerületi orvosok, továbbá a vendéglőket, kávéházakat,

korcsmákat, italméréseket is megvizsgálták; több helyt tisztátlanságot, szabálytalanságot, sőt kihágást is észleltek. A köztisztaság a nedves időjárás következtében igen hiányos volt; az utcákat víziócsák és sár borította. Két iskolát be kellett csukni a vörheny járvány miatt.

Népesedés.

Született a múlt hónapban ev. ref. 87 fiu, 109 leány; róm. kath. 13 fiu, 20 leány; gör. kath. 2 fiu, 5 leány; gör. kel. 1 fiu; ág. ev. 3 fiu, 3 leány; zsidó 6 fiu, 7 leány, összesen 112 fiu és 144 leány. Meghalt 84 férfi és 88 nő, összesen 172. A természetes szaporodás 12. Törvénytelen szülött volt 35, vagyis majdnem 14 százalék. Házasságra lépett 74 pár; tisztán ref. 42, róm. kath. 1, zsidó 8, baptista 2, vegyes 20. A halálok 20 esetben a tüdővész, 19 esetben gyermekgörcs volt. A mentők nappal 36, éjjel 12 esetben teljesítettek szolgálatot. A közkórházban ápoltak 568 beteget, kibocsájtottak 280-at, meghalt 10, maradt újvevő 278 beteg.

Az adóprés.

Ezután Fauszt Elek pénzügyigazgató terjesztette elő jelentését a múlt hónapról. Befolyt az adópénztárba egyenes adóban 127,201 K 54 fillér, hadmentességi díjban 489 K 92 fillér, bélyegjövődékekben 151,837 K 16 fillér, jogilletékekben 47,892 K 56 fillér, díjjövődékekben 1701 K 13 fillér, dohányjövődékekben a vármegye fogyasztásával 173,739 K 13 fillér, határvámjövődékekben 16,992 K 5 fillér, fogyasztási és italadóban 25,010 K 5 fillér. A pénzügyminiszter 28, a pénzügyigazgató 4 esetben adott fizetési halasztást. A pénzügyigazgató megrovan-csolta a városi adópénztárt és rendben találta.

Tanügy.

Csányi Viktor tanfelügyelő jelenti, hogy a múzeumok és könyvtárak országos tanácsa Molnár Ferenc ohattellekházai és Jeney Mihály ondódi tanítóknak a vándorkönyvtárak kezeléséért 50-50 K jutalmat engedélyezett. A 2 új tanyai iskolai tanítói állásra beérkezett pályázatokat felterjesztette a tanfelügyelő a közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter Vántsa György iparos tanonciskolai rendes tanítónak, a tanonciskolai otthon vezetőjének 200 K tiszteletdíjat utalványozott.

VÁRMEGYE.

Betörés Kabán. Hivatlan éjjeli látogatók jártak tegnap Borbély Gáspár kabai lakos házában. Éjjel után egy negyed órával belopóztak az udvarra s a kamarát feltörték, onnan 10 véka búzát elloptak. A csendőrség nyomozza az ismeretlen tetteseket.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága január 13-án délelőtt tartja rendes havi ülését.

Halál a forró vízben.

A kis gyermek tragédiája.

Megdöbentő szerencsétlenség színhelye volt tegnap Balogh Gábor vámospécsi gazdálkodó egyszerű hajléka. Alig három éves Gábor nevű kis fiacskája rettenetes halállal mult ki. Beleesett egy forró vízzel telt dézsába s borzalmas módon összeégett.

A kis fiu idősebb testvérével, a 13 éves Zsófiával együtt, a ki mosással foglalkozott, a konyhában volt. Zsófi a forró vízzel telt dézsát maga mellé véve, abból olykor-olykor merített. A kis fiura nem sokat ügyelt, a ki pedig kíváncsian nézte minden mozdulatát. Mikor pedig nénye nem nézett feléje, oda ment a dézsához s egész feléje hajolt.

Szép és jó cipőket olcsón csak Glück Ede férfi- női- és gyer. Piac- és Kossuth-
mek cipő árúhá- utca sarkán,
zába vehetünk, a Kistemplommal
szemben.

Gyermekes kíváncsiságát életével fizette meg. Kis lába megcsuszott és ő fejjel bukkott a forró vízzel telt kádba. A gyermek éles kiáltására, melyet a fájdalom csalt az ajkára, nénye megfordult, ijedten kapott utána s kimentette a vízből. A segítség bármily gyorsan jött, mégis késő volt. A gyermek súlyos égési sebeket szenvedett, amelybe röviddel utóbb bele is halt.

A féltékenység halottja.

Öngyilkos férj.

A féltékenység halálba üldözte Fene József mikespécsi lakost. Nagyon szerette a feleségét, amit az a három apróság is bizonyít, akik most szomorú árvaságra jutottak, könnyelmű, meggondolatlan cselekedete miatt. Féltékeny volt feleségére, akit még a mások tekintetétől is őrzött. E miatt sokszor volt baj köztük s a különben boldog családi életet egészen megrontotta.

Féltékenysége utóbb nagyon erőt vett rajta. Hogy mégis valamennyire megnyugodjék, feleségét gyermekeivel Nagyváradon lakó rokonaihoz küldte. Remélte, hogy a magány jótékony hatással lesz rá. Családja távolléte alatt azonban mást gondolt. Belátta, hogy hasztalan követ el mindent, a féltékenységet szívéből kiirítani nem tudja s az még fokozottabb mérvben vesz rajta erőt. Boldogságát látta szerte foszlani és szabadulni vágyott az élettől. Az idő, hogy családja távol volt, éppen alkalmas volt sötét tervéhez.

Vasárnap reggel sorba járta ismerőseit s mindenkitől elbucszott. Este bezárkózott lakásába s az ajtó sarkára felakasztotta magát. Szomszédai más nap reggel vették észre s levágták, de segíteni rajta már nem lehetett. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

VÁROSHÁZA.

Thaly-érmek. A történelmi társulat a II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása alkalmából Thaly Kálmán érdemeinek elismerésére emlékérmeket veretett. A tanács a 25 koronás ezüst és 10 koronás bronzéremből rendelt a városi muzeum számára. (Hogy is mondja Madách „Az ember tragédiá”-jában? Hiuság! — ember a neved!)

Alapítványok a közkórháznak. A városi közkórháznak a kölcsönös segélyző szövetkezet 500 koronát adományozott szegény betegek segélyezésére, néhai Nagy Jánosné pedig a házának két tizedrészét ágyalapítványra hagyta. Ez utóbbiért csak 3769 korona folyt be, ami azonban kevés, miért is a hagyomány kamatait mindaddig tőkésíteni kell, amíg a tőke annyira nem gyarapszik, hogy a végrendelkező kívánsága teljesülhet.

Jóváhagyások. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés határozatait, hogy a zenede évi segélyét 8000, polgári iskoláét 1500 koronára emelte, a pusztazeri Árpád-szoborra 1000, az iskolák javítására pedig 12,000 korona póthitelt szavazott meg. A leiratokat a tanács tudomásul vette.

Vizsgálat a muzeumban. A városi muzeumban vasárnap Seemayer Villibald, a nemzeti muzeum néprajzi osztályának igazgatója és a muzeumok és könyvtárak néprajzi osztályának felügyelője vizsgálatot tartott. Zoltay Lajos muzeumőr bemutatta neki a muzeumot és a tapasztalt rend és gyarapodás felett Seemayer teljes megelégedését fejezte ki.

Leégett gazdasági épület. A város egyik alapítványi birtokán, amelyet Kertész Imre bérel, leégett a színek. A 47 méter hosszú és 6 méter széles szín ujjáépítése 6550 koronába kerül Györfy József vállalkozó ajánlata szerint. A tanács utasította Udvarhelyi Géza városgazdát, hogy az építkezéshez szükséges jászolák számára 50 akácot kivágathasson és az építkezést ellenőrizze.

Öngyilkos katona.

A Szécheny-utcai laktanya halottja.

Szegény Szabó András szívével nagyon vonzotta vissza a kis falu nádfeleles viskója, ahol az ő egész világa, boldogsága lakott. Sehogy sem birt beletörödni, hogy két évet szolgáljon szigorú szubordináció alatt a debreceni honvéd huszárezrednél. Besorozták, töltötte a napokat, hónapokat, sőt az első évet is. De tovább nem bírta és megszökött a Szécheny-utcai laktanyából.

Nem sokáig élvezte titkon szerzett szabadságát, mert elcsipték, visszakísérték, fogságot kapott, a honnan nem rég szabadult. Csak-hogy az elmulasztott időt utána kellett volna szolgálni. Ez elkésé-ritette. Szabadulni szeretett volna és nem tudott.

Pénteken korán reggel fegyverét magához vette. Kiment a kaszárnya udvarára és a kintin háta megett mellbe lőtte magát. Ott találták bajtársai véres vonaglásban. Beszállították a katonakórházba, ahol a szerencsétlen legényt tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől.

SZINHÁZ.

Bakó László vendéglátója. Színészeink gyakori és sűrű betegsége miatt kényes helyzet állott elő. Az énekes személyzet java része nem működhet s a műsort jobbra a drámai személyzetnek kell betölteni. Már Cassanova első előadását is alig bírták lejátszani Horváth Kálmán és Lónyai Piroška rosszullete miatt. Ilyenformán valóságos szerencse volt, hogy a drámai személyzet sűrű szereplésébe egy kis változatosságot önhettek a Bakó László vendégfelleptével. A nemzeti színháznak ez a tehetséges tagja Hamletet és tegnap az Ember tragédiájában Adámot játszotta el, mindig nagy közönség előtt, amely hálásan tapsolta jelenései után. A szezon során nem első ízben ismételt tragédiák előadásáról a már régebben elmondottakon kívül legfeljebb azt jegyezhetjük fel, hogy a közönség csak tizenegy óra felé hagyhatta el a színházat.

Bakó Lászlót, a Nemzeti színház tagját Somló igazgató a Nemzeti színházban előforduló tömeges megbetegedések folytán hirtelen vissza hívta Budapestre, s így a szerdára hirdetett harmadik vendégfellepte

elmarad péntekre, amikor eljátsza Ármány és szerelem Ferdinandját. A vendégművész szombaton is fellép, hogy a Vasgyárosban bemutassa ragyogó művészetét a C. bérlőknek is. Tekintettel erre, az igazgatóság kénytelen volt a műsort megváltoztatni, amely a következőleg alakul: Szerdán: Kis fészek. Bohózat, C. bérlet. Csütörtökön: Vig özvegy. Operette, A bérlet. Pénteken: Ármány és szerelem. Szomorujáték, B. bérlet, Bakó László harmadik fellepte. Szombaton: Vasgyáros. Dráma, C. bérlet, Bakó László utolsó vendégfellepte. Vasárnap d. u. Lili. Operette. Este: Rang és mód. Szinmű.

Kis fészek. Ma este a Vigszínház egyik nagyszerű darabja, a „Kis fészek” kerül színre. A mulattató bohózat piros színlapos darab, ami azt jelenti, hogy fiatal lányok ezuttal nem mehetnek a színházba. A bohózatban a vigjátéki személyzet első-rangu erői vesznek részt.

Két támlásszék az első sorban A bérletre átadó. Cim a kiadóban.

Az első gyermek-előadás ez évben. Ma délután 3, 4 és 5 órai kezdettel, mindenkinek félhelyárakkal, pompás új műsorral nagy „Gyermek-előadások” az Uranusban.

Az Uranus mai új műsora. 1. Egy amerikai város látványosságai. 2. A bűvész király. 3. Baleszfogók kelepeében. 4. Rab-szolgaság kora Amerikában. 5. Ulk, a fényképész. 6. Lovagias asszony. 7. A poéta álma. Műsorváltozás fenntartva. Előadások kezdete 6, 7, 8 és 9 órakor. Helyárak, mint rendesen. Legközelebbi szenzációs újdonság „Esmeralda”.

Szörnyű vasuti baleset.

Halálragázott vasutas.

Borzalmas szerencsétlenség történt vasárnap a debreceni vasuti állomáson. A halálos baleset áldozata Diószegi István 20 éves saruállító, aki a szerencsétlenség pillanatában szörnyet halt.

Az eset délután 2 és 3 óra közt történt. A munkások Komlósi Sándor kocsimester vezetése alatt osztották szét a kocsikat a gurító vágányokon. A munkában részt vettek: Bzdyk József kocsirendező, Bancsi József és Kovács Imre kocsitolók, Erdei Sándor, Nagy János, Németi Lajos, Biró Márton és Kocsis József saruállítók, R. Kiss János, Rudnai Lajos, Ludány Imre és Balog Antal váltóőrök.

Ott dolgozott a szerencsétlenül járt Diószegi István saruállító is, akinek az volt a feladata, hogy a sebesebb mozgásban levő kocsikat a lejtős uton a futásban mérsékelje, hogy ne olyan nagy erővel ütdjének a többi kocsihoz. Diószegi a 4. és 5. sín párnán állott, de átment az első váltóhoz segíteni vagy beszélgetni.

Mikor visszatért ismét, a sineken át sietett helyére. Nem vette észre, hogy éppen feléje közeledett a lejtőn sebesen guruló, megrakott kocsi. Az egyik társa, Nagy János látta meg legelőször a veszedelmet.

— Vigyázz! Elüt a kocsi — kiáltotta feléje.

Gerő férfi- és gyermekruha nagy áruházában a **legolcsóbban** lehet vásárolni Debrecen, Piac-utca 41. (a nagytrafikkkal szemben.)

Meghallotta a kiáltást Diószegi is, de azt hitte, hogy nem neki szól, hanem valaki másnak és jó vasutas szokás szerint, hogy esetleg veszedelemben forgó társának használjon, ő maga is megismételte a kiáltást.

— Vigyázz! Vigyázz! — kiáltotta ő is, de a szó a torkán fagyott, mikor meglátta a lejtőn nagy sebességgel éppen feléje közeledő, két terhes kocsit, mely alig volt 2—3 lépésnyire már.

Borzalmas pillanat következett. A halál torkába került Diószegi ki akart ugrani a kocsi elől, de az ugrás nem sikerült. Altestével éppen a kocsi kerekei elé esett. Borzalmas, szívet hasogató kiáltás reszketette meg a levegőt. Az áldozat halálordítása volt.

Társai odarohantak, de már nem segíthettek rajta, mert szörnyet halt. A kocsi kerekek keresztülmentek a jobb felső combján és keresztülvágták teljesen az altestét, úgy, hogy a beleit is szétszakgatták a kerekek. A holttestet beszállították a közpórházba, a honnan a fiatal vasutas édes atyja hazaszállította Rakovszky-utca 15. sz. a. lakására, ahonnan nagy részvét mellett temették el. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenségért senki sem felelős, mert azt a saját vigyázatlansága okozta.

UJDONSÁGOK

* **Elhunyt urnó.** Néhai Bartha Juliánna, özv. Tanács Mihályné asszony a Török Bálinti gyógyszerár tulajdonosa f. hó 6-án, életének 46-ik, bus özvegyiségének 4-ik évében rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunk földi részei f. hó 8-án d. u. 2 órakor fognak Bethlen-utca 12-ik számú háznál, a ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Végtestességétélére rokonainkat, ismerőseinket és a n. é. közönséget fájó szívvel meghívjuk. Béke porairal Nevelt leánya: Tanács Etelka férjével Telegdy Józseffel és gyermekeik. Testvérei: Bartha Mária özv. Kruchió Ferencné és gyermekei. Bartha Zsuzsika férjével Tóth Kálmánnal. Bartha Róza férjével Papp Lajossal és gyermekeik. Bartha Erzsébet férjével Szabó Józseffel és gyermekeik. Számos közeli és távoli rokon nevében is. A temetést Dankó M. utóda Dankó Béla temetkezési intézete, Kossuth-utca 15. rendezi.

* **Egy régi folyóirat Csokonairól.** Érdekes ajándékkal kedveskedett az új esztendő alkalmából a Csokonai-körnek Endrődi Sándor, a Petőfi-társaság alelnöke. Egy régi folyóirat néhány számát küldte meg, amelyek tele vannak Csokonaira vonatkozó közleményekkel. A Kalauz című heti lap volt fél-századdal ezelőtt a Csokonai-kultuszhoz oly buzgó hirdetője, hogy az 1857. évi okt. 24. és 31. számait jó részben Csokonainak szenteli. Van benne Csokonait méltató versek, egy Csokonairól szóló elbeszélő költemény, egy népi novella, amelynek egyik szereplője a Somogyban bujdosó Csokonai,

továbbá Csokonainak egy addig csak kéziratban ismert verse, Kiss Bálint neve napjára írt tréfás, alkalmi költeménye. A kör ereklétarába helyezte a becses füzetet, mint a Csokonai-kultusz egyik régi, beszédes tanuját.

* **Eldorádó.** A jótékony négyzet "Eldorádó-estélye" iránt óriási érdeklődés mutatkozik helyben és a vidéken. A Bika-terem szűknek fog bizonyulni a nagy társaság befogadására. A rendezőség fáradságot nem kimélve, azon működik, hogy az estély minél fényesebb és szórakoztatóbb legyen. A terem díszítése, villanyvilágítva, olyan egyszerű lesz, amilyen még nem volt Debrecenben. S hogy azok is megláthassák, akik az estélyen nem vehetnek részt, a rendezőség úgy intézkedett, hogy előtte való nap, 10-én délután 3—8 óráig 20 filléres belépti díj mellett látható lesz a terem. Akik jelmezben szándékoznak részt venni az estélyen, kéretnek azt akár levélben, akár személyesen Fráter Erzsébet urnónak, Kossuth-utca 36., bejelenteni, hogy a menethez beoszthatók legyenek. Továbbá kéretnek azon szives adakozók, kik ital- vagy ételneműket ígértek, adományukat az estély napján, január 11-én délután 4 óráig kezdve a Bika nagytermébe küldeni. Jegyek kaphatók Molnár Ferenc ur Piac-utcai üzletében. Az estély kezdete nyolc órakor.

* **Eljegyzés.** Fekete László magy. kir. honvédelmi főosztályvezető, Budapesti, eljegyezte özv. Oláh Jánosné bájós leányát, Sárkát Debrecenből. Az eljegyzéshez a legőszintebb szerencsekívánatok fűződnek.

* **Sikkasztó asszony.** A Szatmár felől érkező vonatokat tegnap a rendőrség alapos vizsgálat alá vette. Átkutatták minden zugát s jól szemügyre vették utasait. Harkas Sándornét keresték, aki Sándor és Helén nevű gyermekei társaságában utazott. Harkasné ezerkét-száz koronát sikkasztott s azzal Miskolcra akartak szökni. A rendőrség kutatásai azonban nem vezettek eredményre. Harkasné még Debrecen előtt kiszállott a vonatból s másfelé vette menekülő útját.

* **Halálozás.** Néhai László András f. hó 6-án, életének 75-ik évében elhunyt. Kedves halottunk földi részét f. hó 8-án d. u. 2 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint, Vendég-utca 44-ik számú háznál tartandó rövid ima után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtestességétélére rokonainkat, ismerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. A gyászoló család. A temetést Dankó M. utóda, Dankó Béla temetkezési intézete Kossuth-utca 15., rendezi.

* **Szökött asszony.** Merunta Rostás Fáni kedves élete párját, Nagy Józsefet, akivel három hosszú évig élt együtt. Bucszás nélkül hagyta el, előbb azonban állítólag jól felpakolt. A szökésben lévő asszonyt Nagy József az ügyészségnél jelentette.

* **Ki volt az öngyilkos ifjú?** A Csapóker alatt halálra gázolt gyermeket felismerték. Öreg édes anyja ismerte fel, aki vasárnap a kórház halottas házában könyezve borult szerencsétlen véget ért fiára. Papp Istvának hívták, 16 éves volt. Az emlékező napon szüleinek látogatására ment, honnan nagyatyjához, a hadházi vonalon levő pályához akart menni. Halálát egyetlen szerencsétlenség okozta, amelyben édes anyja állítása szerint a fiúnak eszéágában sem volt öngyilkossá lenni. Tőlük a legjobb kedélyvel távozott. A fiu szivbajos volt s nagyon lehetséges, hogy a vonat láttára annyira megijedt, hogy szivbaja elővette s megbénította. Tegnap el is temették.

* **Kézsók egy kávépörköltért.** — Furesa eset történt tegnap este S. F. tanár lakásán. Este 5 óra tájban a tanár felesége különös zajra lett figyelmes, mely a konyhából hallatszott. Hirtelen kisetett, megtudni a zaj okát. A konyhában egy feltűnő magas, sovány, kendőbe burkolt asszonnyal találta szemben magát, a ki, mielőtt meglepetéséből magához tért volna, hirtelen lehajolt, megragadta kezét s azt megcsókolta. A következő pillanatban mint a forgó szél, eltűnt. Később tűnt ki, hogy a kézsók asszony tolvaj volt, a ki a tanárné kávépörköltjét magával vitte.

* **Elfogták a színházi betörőket.** A rendőrség hosszas kutatás után tegnap kinyomozta a színházi cukrászda betörőit. A tettesek hárman voltak. Mind a három, mint segéd-kellékesek a színház szolgálatában állottak s mint ilyenek egész gyanútlanul jártak-keltek a színház összes helyiségeiben. Könnyű szerrel jutottak be a cukrászdába is, melyet állításuk szerint négy izben törtek fel. A betörésről a színház alkalmazottjai közül többen tudtak, akik ellen a rendőrség, mint bűnrészesek ellen, az eljárást szintén megindította.

* **Lopják az aprójóságokat.** Van tolvajok, akik nagy nyenecek s rendkívül előszeretettel viseltetik a szárnyas sütek iránt. Ezek közt is a hizott libák azok, melyek leginkább csiklandozzák jófialatokhoz szokott s elkényeztetett gyomruk. Hogy kényes izlésüket kielégíthessék, ugyancsak rávetették magukat a polgárok aprójóságaira és szörnyű pusztítást visznek véghez. Tegnap is Lencsés István p.ü. titkár három kacáját és Mandelbaum Lipót két hizott libáját vitték el. A tolvajok nyomát felfedezni eddig nem sikerült.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Ilyés Jánosné ev. ref. 46 éves, Szentjóni Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Szabó István r. kath. 12 hónapos, Papp István ev. ref. 16 éves, Jenei Zsuzsanna ev. ref. 72 éves, László András ev. ref. 78 éves, Diószegi István ev. ref. 20 éves, Hartman László izr. 8 hónapos.

* **Eltűnt gyermekek.** Két kis apróság, alig 9—10 éves gyermek nyomtalan eltűnéséről értesítették tegnap a rendőrséget. A csöppségek eltűnése hozzátartozóikat nagy rémületbe ejtette. Az eltűntek egyike Mészáros Mátyás 9 éves, a másik Hircska József 10 éves első és második elemi iskolás fiúk. A rendőrség keresi őket.

* **Vakmerő rablómerénylet.** Vakmerő merényletre vállalkozott tegnap két, állítólag mészáros legény. Tegnap este beállítottak Gargyi Imre, Bihari-telepen lakó sorompóhoz s kést fogva rá, pénzt követeltek tőle. A megrémült Gargyi segélyért kiáltott, mire a merénylők elfutottak. A vakmerő tetteseket a csendőrség nyomozza.

* **Köszönetnyilvánítás.** A kertészeti helybeli egylete által rendezett krisantemumkiállítás alkalmával befolyt 20 korona adományt, valamint Unger Anna urnó által, Vass Gyula urnál tartott estélyen összegyűjtött 4 korona 88 fillért a siketnémák javára átvettem s azt illetékes helyére juttattam, miért is fogadják fent nevezett adakozók hálás köszönetemet. Oláh Károly, tanácsnok.

* **A legfinomabb rum, cognac, likőröknek hideg uton való készítéséhez szükséges essenciák a legjobb minőségben kaphatók Jóna és Jóna droguerájában, Debrecen, Kossuth-u. 6.**

* Egy hét ektávos salon stuc zongora, mely diapasson hangvilla szerint föl van hangolva, Jókai-utca 28. sz. a. olcsón eladó.

* Gyászkosztüm van eladó Györffy Károly női divattermében, József kir. herceg-utca 6.

TÁVIRATOK

Az új bán kinevezése.

Budapest, január 7. A minisztertanács teljesen magáévá tette Rauch Pál báró programját, tehát a kinevezésnek nincs semmi akadály. A vasúti pragmatika ügyét az új bán a regnicolaris bizottság elé utasítandónak tartja. A bán csütörtökön teszi le az esküt 6 Felsége kezébe; pénteken fog a hivatalos lapban megjelenni a kinevezése és Rakodczay Sándor felmentése, aki v. b. t. t. lesz.

Az önálló bank bizottsága.

Budapest, jan. 7. A képviselőház pénteki ülésén fogja indítványozni Wekerle miniszterelnök, hogy az önálló bank előkészítésére kiküldendő bizottságot szombaton válasszák meg. A bizottság 21 tagja közül lesz 14 függetlenségi, 4 alkotmánypárti, 1 néppárti, 1 horvát és 1 nemzetiségi.

Két öngyilkosság.

Budapest, jan. 7. Blaskovits Zdenko pénzügyminiszteri titkár, ma délelőtt 11 órakor, miután aktáit referálta Margittay tanácsosnak, 5 lövéssel öngyilkosnak lett. Mire berohantak szobájába, meghalt. A kártya áldozata lett. Sokat vesztett az országos kaszinó kártyabarlangjában.

Nagykikinda, jan. 7. Fischer Zsigmond gyógyszerész ma délután strichninnel megmérgezte magát. Meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Ujabb hasfelmetszési eset.

Magdeburg, jan. 7. A régi város háza kapualjában ma délután újabb hasfelmetszési eset történt, a mely óriási izgalmat keltett. A gyilkos elmenekült. Az áldozat 11 éves leányka. Az alsó hasüreget metszette fel a vadállati gonosztevő. A leányka haldoklott, mikor a kórházba szállították.

Az öngyilkos rabló.

Késmárk, jan. 7. Ma reggel özvegy Grünne dohánytözsdejét a tulajdonosnő 15 éves leánya nyitotta ki. Alig lépett be a leányka, mikor Müller Dávid nevű csavargó rárohant hátulról és késsel több szurást ejtett rajta, de megölni nem tudta, mert az utána jövő cselédlány lármát csapott. A rabló erre elrohant, de a közönség üzöbe vette. Mikor látta, hogy nem tud menekülni, a Poprád folyó partján agyonlőtte magát.

Gennári pöre.

A szellemek világában.

A spiritizta vivómester pörének szombaton félébeszkített tárgyalását ma folytatja a büntetőtörvényszéken dr. Tholt bíró tanácsa. Még szombaton kihallgatták a tanuk nagyrészt, a vitás 9000 korona ügyen azonban még mindig nem tisztázódott. Nagy meglepetést keltett a koronatanunak, Hunyadi Pál levélhordónak a vallomása. Ő kézbesítette a 9000 koronás pénzeslevelet, amelyet az ő előadása szerint Eránosz István vett kézhez, de tüstént átadta feleségének azzal, hogy zárja el; az asszony el is távozott a pénzzel. Ennek a vallomásnak a hitelességével megdől az a vád, hogy Gennári József a nagybeteg Eránosztól kicsalta a 9000 koronát.

A közönség, amely az első napon is nagy érdeklődéssel kísérte a spiritizmus rejtelmeit feltáró tárgyalást, ma még nagyobb tömegben lepte el a halgatóság részére fenntartott padsorokat. Az arckokra kívül a vára-

kozásteli kíváncsiság: vajjon felmentik-e az olasz vivómestert? Legtöbbször azt bizonyítgatják, hogy Gennári ártatlan, sőt olyan kombináció is merül föl, hogy dr. Balás Elomér királyi ügyész, a köztudat képviselője a bizonyítási eljárás befejezése után elejti a vádat. Mások viszont hevesen tüzelnek a vádlott bűnössége mellett és a meggyőződés hangján erősítik, hogy Gennári álspiritizta, aki csak azért üzte a hókusz-pókuszokat, hogy kifoszassa s tönkretegyje a hiszékeny és a spiritizta komédiázásokban vakon hívó Eránoszt.

Dr. Tholt elnök 11 órakor nyitja meg a tárgyalást. A bíróság először dr. Darvas Sándort, Eránosz István volt házi orvosát hallgatja ki.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy a 9500 korona milyen célra fordított?

Darvas: Erről semmit sem tudok.

Mondja el, mit tud a dologról.

— Eránosz hipnotikus állapotba jutott és mint ilyen, közte, a hipnotizált és a hipnotizáló között állandó szellemi összeköttetésben volt. Néhány évvel ezelőtt 1905-ben cukorbeteg lett. Akkor elküldtem Karlsbadba. Ezelőtt egy évvel ismét Karlsbadban volt. Amikor visszajött, észrevettem, hogy a hipnozist teljesen erőt vett rajta. Nem akart enni, sőt még az orvosságot sem vettem be. Ha tejet itattam vele, azonnal hánytatót vett be. Ha kérdeztem tőle, hogy miért nem eszik, azt felelte, hogy a jó angyal megtiltotta. Amikor láttam, hogy nem lehet megmenteni, közöltem a családdal, hogy menthetetlen. Közvetlen halála előtt is ivott tejet és utána az elmaradhatatlan hánytatót. Az, aki hipnotizálta, nem tudta, hogy a cukorbetegre a hipnozist életveszélyes következményekkel jár. Az utolsó időben már a laikus is tisztán láthatta, hogy Eránosz állandó hipnotikus állapotban volt. Ha családja szemrehányásokkal illette, némán tűrte csak akkor rezzent meg, ha a jó angyal nevét hallotta kiejteni.

— Nem emlékszik ön arra, hogy Eránoszt az utolsó tízennégy napban meglátogatta-e?

— Mindennap nála voltam.

— Fonyárt?

— A szobában járkált egy-két óráig kíséret mellett.

— Nem tudja, hogy a cselédet ki látta el pénzzel?

— Nem.

— Volt a beteg ágyába, párna alatt pénz?

— Azt nem tudom.

— Felöltözve feküdt?

— Egy ideig igen, a divánon. Nagyon szigorúan kellett vele bánni és még az sem ért semmit.

Dr. Balás ügyész: Igaz az, hogy a cukorbeteg rettenetes étvágygyal eszik?

Tanu: Az tény, hogy állandóan szomjas.

— Ki idézte elő a cukorbetegséget?

— Nem Gennári.

— Mondta azt Eránosz, hogy ki hipnotizálta?

— Sohasem.

Elnök: Lehet valakit úgy hipnotizálni, hogy az illetőnek nincs róla tudomása?

— Igen. A hipnotizált önkéntelenül teljesíti a parancsokat.

Az ügyész: Ki mondta azt, hogy Eránosz hánytatót, nevezetesen keserűvizet kért még a halála előtt is?

Tanu: A környezetétől hallottam.

Az elnök (a vádlottnak): Tanácsolta Eránosznak, hogy keserűvizet igyék?

Gennári: Az orvos rendelkezésére használt keserűvizet.

Dr. Darvas: Egy ízben rendeltem keserűvizet, amikor Eránosz hazajött Máramaroszigéről. De akkor kötelességem volt. Ettől kezdve azonban mindig eltűntem.

Az elnök (a vádlottnak): A médium milyen módon került hipnotikus állapotba? Gennári: A szeánszokon mindig én voltam transzban. A többi csak néző volt.

— Hát miből történt, hogy mégis Eránosz került transzcendentális állapotba?

— A szeánszokon résztvevők érdeklő-

désből voltak jelen. Én magam voltam hipnotizálva.

Dr. Darvas tanu: Önmagát senkisémmel hipnotizálhatja, a helyzet a szeánszokon olyan volt, hogy — tekintettel a kísérteties applombra — Eránosz, aki ideges cukorbeteg volt, nem maradt közönyös.

A vádlott: Azt én nem tudom, hogy az én transzállapotom a jelenlévőkre milyen hatással volt. Az tény, hogy Eránosz sohasem volt médium. A szeánszokon résztvevők egyenesen követelték, hogy én legyek mindig a médium.

Dr. Friedmann védő (dr. Darvashoz): Csak egyetlenegyszer rendelt ön Eránosznak keserűvizet?

Tanu: Igen, csak egy esetben, amikor arra szükség volt.

A védő: Mi a különbség a médium és a hipnotizőr között?

A tanu: A médium gyöngye idegzeti, míg a hipnotizőr magasan felette áll.

Dr. Darvas megesketi a bíróságot.

Következik Szluha Sándor tanuképpen való kihallgatása. Elmondja, hogy a Flóbertpuska magától való elsülése svindli volt. Észrevet e, hogy a ravasz föl van húzva, a feyverben golyó nélküli patron van és hogy a ravaszra egy hosszú cérnaszál van erősítve.

Az ügyész: Tudott ön arról, hogy Eránosz ezelőtt másfél évvel milyen összeköttetésben volt Gennárral?

A tanu: Nem.

A vádlott: Az nem igaz, hogy a flóbertpuska ravaszára cérnaszálat erősítettem. Az lehet, hogy a szolgálta akart tréfát csinálni. Ennek a bizonyítására elmondok itt egy esetet. Egy ízben a vivóteremben beszélgettem Bayval és a feleségével, amikor egy vivókeztű esett az előttünk levő asztalra, azután a keztyű végigsétált a szobában. Utánanézünk a különös dolognak s ekkor kiderült, hogy a szolgálta követett el rossz viccet a szomszédos szobában.

A bíróság a tanutól kiveszi az esküt. Lausch Béla, Gennári szolgálója többször látta, hogy Bay tükörírásos levelet böngészett.

Az elnök: Igaz az, hogy ön fűzött cérnaszálat a puskára?

A tanu: Nem. Gennári azonban mondta nekem, hogy a puska magától elsült. Persze ezt csak nekem mondta. (Derűtség.)

Az elnök: Hát a keztyűvel való eset hogy történt?

A tanu: Az igaz, hogy tréfából én ráncigáltam a keztyűt.

— Résztvett maga a szeánszokon?

— Nem. Nem is hiszek a szellemekben.

A bíróság a szolgát is megesketi.

A tárgyalás folyik. Valószínű, hogy a törvényszék estig meghozza az ítéletet.

A tárgyalások bevégeztével Balázs Elemér alügyész elejtette Gennári ellen a vádat, mert kevés a bizonyíték. A vádat Nagy János, az Eránosz-család ügyvédje átvette ugyan, de a törvényszék a csalás vádját alól Gennárit felmentette. A magánpanaszosok felebbeztek.

Bankegyesület r.-t. Debrecen, Piac-u. 72.

Leszámitól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára és pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

Tüzifa- és boreladás.

Mult évi vágásu I. oszt. bükk hasáb tűzifa vagonként (20 köbméter) Debrecen állomáson bérmentve kapható 185 korona előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Lerakási költség vevőt terheli Saját termésű és legtisztábban kezelt

tolbsvai (tokajhegyalja)

1908. évi szamorodni 1 kor. 06 fillér, 1905. évi szamorodni 92 fillér, és 1907. évi szamorodni 64 fillérrel hordó nélkül literenként megrendelhetők. Hordókat 10 koronával vissza veszem. Megrendeléseket 136 literes hordókban eszközölöm. 5 puttonos gyógy asszu borekat 4, 6, 10, 20 koronánként árusítok.

nagykállói Kállay Emánuel szőlőnagybirtokos
Tolcsva Zemplén megye. 959

Nyilatkozat.

Számtalan baj ellen SÓSBORSZESZT ajánlanak. Tagadhatalan, hogy JÓ ERŐS SÓSBORSZESZ KÉSZÍTMÉNY a leghatásosab háziszor.

Mennyivel jobb és hatásosabb oly SÓSBORSZESZ KÉSZÍTMÉNY mint a székelyhavasi

INDASZESZ

melyet nem csak a készítő, de mindenki ajánl, a ki próbálta.

Bizonyosság erre:

KOSSUTH FERENC LEVELE:

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak "Sepsi Szentgyörgy.

"Oszias bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jóhatásúnak mutatkozik. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni."

KOSSUTH FERENC

A törvényesen védett „INDASZESZ” GYÓGYFŰ SÓSBORSZESZ nem közönséges szeszkererék, hanem

Székelyhavasi gyógyfüvekből készült szesz mint ilyen nem csak a legjobb, leghatásosabb, de

Legerősebb sósborszesz készítmény.

„INDASZESZ” edzi az idegeket, erősíti az izmokat, üdít, frissít, erősíti!

Az „INDASZESZ” ára 2 és 1 korona (próbaüveg 30 fillér) és mindenütt kapható.

Debrecenben:

Bán Kálmán, Balogh M. L., Barta Ferenc, Dávid Zoltán, Deutsch Albert, Grünberger és Glück, Hernády Pál, Jóna János, Jóna és Jóna, Káldor és Társa, Kontsek Géza, Kohn Henrik, Lindenfeld J. Jenő, Lusztig Károly, Mogyorossy Győző, Váray József, Roth Antal cégéknél.

A farsangi idényre

különösen ajánljuk

alkalmi, estélyi és bálruhák jelmezek és estélyi köpenyek

elkészítésére

divatszalonunkat,
BOSZNAY J. és TSA

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.

Felesége keres!

a háztartás vezetése mellett könnyű kézimunkával 20 kor.-ig hetenként. Férfiaknak is alkalmas. Csekély beszerzési költségek! Kérjen prospektust! **Schöndorfer F.** Vállalat h. zipar fejlesztésére Bécs, VI/L, Melkenasse 1/5

Kölcsön iroda helyiség lakással

Hunyadi-utca 17. szám.

Utcai lakás iroda-helyiségnek vagy üzletnek Hunyadi-u. 19. szám alatt

kiadó.

Megsugom Önnek

hogyan kereshet sok pénzt

hívja telefonon

106, számot.

Névjegyzékben 16. oldal M betű.

Lamprecht-palotában irodának vagy garcon lakásnak alkalmas helyiség kiadó.

Tisztviselők figyelembe!

Az o. magy. I. ált. tisztviselő egyesület kolozsvári képviselőisége

(Kolozsvár, Ferencz József-u 7. sz. a.)

nyugdíj jogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén 20

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

20086/1907.

Szarvasmarha eladás.

A város gazdasági törzsgyűlése jából 6 drb. bika és 2 drb. ökör a folyó 1908. évi január 13. napi országos baromvásárban délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen fog eladatni, mely árverésre a venni szándékozók meghívotnak.

A bikák és ökrök a város epreskerti telepén előzetesen megtekinthetők.

Debrecen, 1908. január 8.

Városi tanács.

LEFKOVITS JAKAB

Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Modern bútor raktár

Dus választék kiváló izlésű ebédlő, hálószoba, salon berendezésekben

Legszebb és legjobb kivitelű vas- és kárpitozott bútorok nagy választékban.

Cégre tessék figyelni.

MEGHIVÓ.

A „Vasutasok Gőzfűvágó Vállalata” r. t. a. folyó hó 16-án délután 5 órakor a debreceni üzletvezetőség 26. számú helyiségében tartja

alakuló közgyűlést,

melyre az összes részvényesek ez uton is meghívotnak.

Debrecen, 1908. január 6.

Az alapítók.

Tárgysorozat:

1. Jelentés a részvényjegyzésekről és a teljesített befizetésekről,
2. Határozat a megalakulás tárgyában.
3. Alapszabályok megállapítása.
4. Bejelentése az alapítók által kinevezett igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak.
5. Határozat az alapítóknak adandó felmentvény tárgyában.

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánja legjobb gyártmányu

zongoráit

és

planinóit

Gramofonjait

és nagyválasztéku

Gramofonlemezeket.

Javításokat és hangolásokat előnyös áron eszközöl.

Zongorák bérbe kaphatók.

Üzlethelyiség Debrecen, Szt.-Anna-utca 3. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajóár, 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pentesen válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat

HASZNÁLT butorokat vesz és elad Kónya József asztalos Pacsirta-u. 8. 6576

HAJNAL utca 3. szám 2 szoba, konyha azonnal kiadó. 6554

HARISNYAK-TO IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Beanyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

NALAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiú és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ággyerítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2. 6095

HAJI HAJ Hajfonatok, parókák, hajbetétek, copfok, frizettek jutányosan, mindennemű hajmunkákat készít Bocan Ferenc fodrász, Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek. 9409

MAGANDETECTIV ajánlkozik a legdiszkréttebb megfigyelésekre és nyomozásokra. Megbízhatóságról kezeskedve. Iskola utca 4. 6383

ALLANDO NAGY harisnya vásár női-, férfi- és gyermek harisnyákban legolcsóbb árak. Márton Gyulánál Piac utca 9.

FEHERNEMŐ varróné házakhoz ajánlkozik. Boldogfalva utca 22.

KIADÓ jan 15-től egy bolthelyiség. Értekezhetni Kardos László Kossuth-utca üzletében.

NANÁSI, bősörményi, vagy szoboszlói szép menyecske részére kore-mát nyitna tőkepénzes ur. Cim: Károly postrestante. 6595

KERESKEDETMIT végzett leány irodába, vagy üzletbe ajánlkozik. Gépirást is tud. Cim a kiadóba. 6607

IZR. családnál, Piac közelében butorozott szoba teljes ellátással kapható. Cim a kiadóban.

PERYSA szőnyeg kiállítás pár napig „Bika” szállodában. 6606

OSINOSAN butorozott szoba Bankpalotában kiadó. Bővebbet a házmesternél. 6603

VIGKEDVŐ MIHALY utca 51. számú házban értekezni lehet egy jó forgalmu vendéglő kiadása miatt, mely egy más vállalat miatt kiadó. 6516

Kereslet

EGY ügyes kisasszony mint elárúzó és egy ügyes kalap díszítő kerestetik. Cim a kiadó-hivatalba. 6562

FÜSZER kereskedő segéd perfekt detaillista, elsőrangú írói üzletben azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban.

TANULO felvétetik azonnali belépésre Schwarz M. L. divatárú üzletében Debrecen. 6527

GÉPLAKATOS és vasesztergályos tanulók felvétetnek. Ehrenreich Sámuel Széchenyi-utca 44. szám. 6441

KISEBB fizetésű varróné és tanuló lányok felvétetnek. Zöldfa-utca 2 szám 6597

TEGDES Károly magyar szabász üzletébe szabász kerestetik. Ki forma után tud szabni, mintán mérték utáni megrendeléseket magam készítem.

BEJARÓ takarítónő jó bizonyítványokkal kerestetik. Piac-u. 32. II. emeleten. 6603

Eladás.

ELADÓ hízaló. Kozma Józsefné tulajdonát képező Kónya-talpen 900 négyszögöl területben 600 négyszögöl területben beültetve jó termő szőlővel. 6552

ELADÓ jékarban levő ház, az üzlet távolság yégett 900 forintért, 500 frt. teher, értekezhe, ni Apafi-utca 147. sz. 6599

EGY kovács műhelybeli szerszám eladó Hajó utca 14. 6519

EGY csinos longyel szán eladó Hatvan-utca 10 szám. 6396

MESTER utca negyedik számú ház eladó, értekezhetni benne lakó tulajdonosával. 6388

ELADÓ Eötvös-utca ujonnan épült uri ház.

EGY jókarba levő zongora eladó. Miklós-u. 39

KÖZÖS konyha részvény 20 frtért eladó. Eötvös utca 51. 6553

Haszonbérleti árverés.

A debreceni ref. collégium tulajdonához tartozó Széchenyi-u. 27. és 29 sor sz. a házasteleknek 6 hold 138 négyszögöl és 8 hold 436 négyszögöl ondódi földjei, továbbá néh. Miklóssy Mózes által a collegiumnak hagyott 37 hold 310 négyszögöl ondódi tanya föld, a bánki pusztán levő 22 hold 1490 négyszögöl collegiumi kaszáló, végül a kótsi pusztán levő 228 hold 1423 négyszögöl tanyabirtok a 1908. évi október 1-től számított hat egymást követő évre a collegium háznagy hivatalában 1908. évi febr 27-én d. u. 4 órakor megtartandó árverésen haszonbérbe adatnak. Az árverés egyéb feltételei a collegium háznagy hivatalában a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Debrecen 1908. évi jan 5.

Collegiumi gazdasági tanács.

Nádudvary Lajos

vászon, kézmű- és rövidaru raktárában
Piac-utca 28.

a legolcsóbb árakon beszerezhetők:
elsőrendű minőségű Schreil-féle shifonok, csikós jégű havasi vásznak, damaszt asztalneműek, törülközők, ágyhuzatokra való damaszt grádlík, rumburgi-, oreász- és damaszt vásznak, derékalj tokok, kanavásznak, saját készítettésű paplanok.

Továbbá minta vagy mérték után megrendelhető mindenféle

férfi-, női- és gyermek fehérnemű
olcsó szabott árak mellett.

492 v.

Kis macsi tejgazdaságból házhoz szállítva palackokban kapható

tej

bármily mennyiségben.

Megrendelhető

MAYER JENŐ,

fűszerüzletében.

521

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Báliidényre:

Csipke ruhák, Batisztruhák

Legdivatosabb

selyem kelmék,

Francia himzett batisztok.

!Óriási választék!

500

korona óvadékkal
pénzbeszedői, pénztárnoki vagy ehhez hasonló bármiféle állást elfogad egy ügyes kereskedő esetleg egy üzletet bármilyen szakmában

elszámolásra elfogadok.
Szives megkeresések

Schwartz Ferencnél,

Józs. kir horceg utca 35.

943

A baromvásártérrel szemben 19 és 20 szám alatt fekvő részben szőlővel beültetett, épületekkel és aklokkal ellátott

majorsági föld

eladó. Értekezhetni

Dr. Nagy Kálmán ügyvédnél,

Miklós utca 21. szám alatt. 961

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét előre is bátorítok felhívni, kérem az annak idején közzé tett hirdetésemben jelzett időben nagy raktáramat megtekinteni és azok előnyeiről meggyőződni.

Tisztelettel

Lám Sándor

üveg-, porcellán-, kölcsönedény és villamos csillár raktára

Debrecen, Piac- és Hatvan-u-ca sarkán.